

F. t. l. vedr. retsplejeloven og retsafgiftsloven

*3.2. Særligt om påtålereglerne**3.2.1. Gældende ret*

Som nævnt ovenfor bygger den danske strafferetspleje på det almindelige princip, at straffesager føres af anklagemyndigheden på ofrets og samfundets vegne på grundlag af saglige og objektive kriterier. Påtålen er med andre ord som udgangspunkt offentlig.

Dette udgangspunkt fraviges dog ved reglerne om betinget offentlig påtåle og privat påtåle. Betinget offentlig påtåle indebærer, at anklagemyndigheden som hovedregel ikke kan rejse tiltale for den pågældende lovovertrædelse uden en anmodning fra forurettede, jf. retsplejelovens § 720, stk. 2. Privat påtåle betyder, at det som hovedregel er op til forurettede selv at føre straffesagen – i givet fald i den civile retsplejes former.

Retten til privat påtåle og fremsættelse af begæring om offentlig påtåle tilkommer forurettede, eller, hvis forurettede er afgået ved døden, dennes ægtefælle, forældre, børn eller søskende, jf. retsplejelovens § 725, stk. 1.

Som eksempel på bestemmelser, der er underlagt privat påtåle, kan nævnes en række af straffelovens bestemmelser om freds- og ærekrænkelser, jf. straffelovens § 275, stk. 1.

3.2.2. Lovforslagets udformning

3.2.2.1. Strafferetsplejeudvalget har overvejet, om reglerne om betinget offentlig påtåle og privat påtåle bør ændres. Udvalget har tillige overvejet, om der bør indføres en almindelig adgang til subsidiær påtåle, dvs. en adgang for den forurettede til at påtåle forhold, som anklagemyndigheden har undladt at påtåle, f.eks. på grund af bevisets stilling.

Strafferetsplejeudvalget finder ikke grundlag for at anbefale ændringer med hensyn til forurettedes adgang til gennem regler om subsidiær påtåle, betinget offentlig påtåle eller privat påtåle at øve indflydelse på beslutninger om tiltalingsmålet. Tiltalingsmålet bør således ifølge udvalget i alle mere alvorlige straffesager afgøres af den offentlige anklagemyndighed.

Vurderingen af, om der i øvrigt kan være behov for justeringer af de pågældende regler om privat påtåle mv., hører efter udvalgets opfattelse hjemme i forbindelse med spørgsmål om udformningen af de enkelte straffebestemmelser i lovgivningen og bør derfor i givet fald tages op i forbindelse med eventuelle ændringer af disse bestemmelser.

3.2.2.2. Justitsministeriet kan tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets synspunkter.

Der foreslås derfor ingen ændring af de gældende påtåleregler.

*3.3. Vejledning og information.**3.3.1. Gældende ret*

Retsplejeloven indeholder ikke nogen almindelig regel om vejledning og orientering af forurettede om dennes retsstilling og sagens gang. Derimod findes der nogle specielle regler i retsplejeloven og et mere generelt regelsæt i administrativt fastsatte forskrifter. Politiet og anklagemyndigheden er endvidere underlagt de samme forvaltningsretlige regler og principper om vejledningspligt mv. som andre forvaltningsmyndigheder, herunder bl.a. forvaltningslovens § 7.

I forarbejderne til lov nr. 428 af 31. maj 2000 om ændring af retsplejeloven og straffeloven (Varetægtsfængsling i isolation, varetægtsfængsling under domsforhandling, vidnebeskyttelse mv.), blev det foresat, at der skulle etableres en såkaldt kontaktpersonordning. Formålet med ordningen er at lette kommunikationen mellem på den ene side politiet eller anklagemyndigheden og på den anden side vidnet samt at modvirke misforståelser som følge af, at flere forskellige medarbejdere taler med vidnet. Rigsadvokaten har ved Meddelelse nr. 2/2001 fastsat nærmere retningslinier for udpegningen af kontaktpersoner. Herefter skal politiet udpege en kontaktperson for vidner i sager om grovere overtrædelser af straffeloven og særlovgivningen, hvis sagen er af en sådan art, at det skønnes at have eller kunne få betydning for vidnet at få udpeget en kontaktperson.

Forurettede vil også kunne få vejledning mv. ved at kontakte en af de offerrådgivninger, som blev etableret i forbindelse med Folketingets vedtagelse af lov nr. 349 af 23. maj 1997 om ændring af retsplejeloven, straffeloven og erstatningsansvarsloven (Styrkelse af retsstillingen for ofre for forbrydelser mv.). Offerrådgivningernes opgave er at give personlig støtte til ofre for forbrydelser samt at vejlede om mulighederne for psykologhjælp, advokatbistand mv. og eventuelt tillige yde bistand ved udfyldelse af ansøgningssskemaer eller skadesanmeldelser til forsikringselskaber eller lignende.

3.3.2. Lovforslagets udformning

3.3.2.1. Strafferetsplejeudvalget anfører i betænkning nr. 1485/2006, afsnit 4.3.1., at forurettede i dag må antages at have et betydeligt behov for at kunne få fyldestgørende vejledning om sin retsstilling og modtage en grundlæggende orientering om sagens forventede forløb og dens praktiske gang, herunder hvis en sag af den ene eller anden grund ikke kan afsluttes in-